

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Ε' (1)

1. Υπογραμμίζω τα ρήματα στο πιο κάτω κείμενο. Αναγνωρίζω και γράφω σε ποια φωνή βρίσκονται:

Όταν τα έπαιρνε ο ύπνος, τα παραμύθια, οι ιστορίες, οι θρύλοι, οι τόποι, οι συγγραφείς, οι ήρωες μπερδεύονταν στα όνειρά τους, καθώς έρχονταν να τους νανουρίσουν απαλά: Ο Αίσωπος διηγιόταν τους μύθους του στη Σεχραζάτ από το πιο ψηλό σημείο του πύργου του Άιφελ, ο Χριστόφορος Κολόμβος άκουγε τον Τόμ Σόγερ να του λέει τις σκανταλιές του σ' ένα ποταμόπλοιο του Μισσισιπιπή, η Αλίκη ταξίδευε στη χώρα των Θαυμάτων μέσα σ' ένα έλκηθρο συντροφιά με τη Μαίρη Πόπινς, ο Άντερσεν έλενε τα δικά του παραμύθια στην αράχνη Ανάνσε έξω από την πυραμίδα.

(Γλώσσα Ε' Δημοτικού, Της γλώσσας ρόδι και ροδάνι, Ο μαγικός κόσμος των βιβλίων)

<u>Ενεργητική φωνή</u>	<u>Παθητική φωνή</u>
έπαιρνε	μπερδεύονταν
νανουρίσουν	έρχονταν
άκουγε	διηγιόταν
να λέει / έλεγε	
ταξίδευε	

2. Γράφω τα πιο κάτω ρήματα στην ορθή στήλη:

αγάπησα, θα έχεις κρυφτεί, θα αγοράσουμε, έχει αισθανθεί, θα τρέξει, ντυνόσουν, έχω αναστατωθεί, θα απογοητέψω, θα απογοητευτώ, έχετε διαφωνήσει, δυνάμωναν, έχουν σκορπίσει, είχα τακτοποιηθεί, τολμούσαν, υποσχέθηκα, έχεις δεχτεί

<u>Ενεργητική φωνή</u>	<u>Παθητική φωνή</u>
αγάπησα	θα έχεις κρυφτεί
θα αγοράσουμε	έχει αισθανθεί
θα τρέξει	ντυνόσουν
θα απογοητέψω	έχω αναστατωθεί
έχετε διαφωνήσει	θα απογοητευτώ
δυνάμωναν	είχα τακτοποιηθεί
έχουν σκορπίσει	υποσχέθηκα
τολμούσαν	έχεις δεχτεί

3. Ξαναγράφω την πιο κάτω πρόταση μεταφέροντας τα ρήματα σε άλλο χρόνο:

α) Το «φως» των βιβλίων δε σβήνει ποτέ.

παρτατικός:	Το «φως» των βιβλίων δεν έσβηνε ποτέ.
αόριστος:	Το «φως» των βιβλίων δεν έσβησε ποτέ.
υπερσυντέλικος:	Το «φως» των βιβλίων δεν είχε σβήσει ποτέ.

β) Με το «φως» τους κατακτούσαν τον πλανήτη, ζούσαν διάφορους πολιτισμούς, διάφορες εποχές, θαύμαζαν την ποικιλία τους.

μελ.εξακολουθητικός: Με το «φως» τους **θα κατακτούν** τον πλανήτη, **θα ζουν** διάφορους πολιτισμούς, διάφορες εποχές, **θα θαυμάζουν** την ποικιλία τους.

μελ.συνοπτικός: Με το «φως» τους **θα κατακτήσουν** τον πλανήτη, **θα ζήσουν** διάφορους πολιτισμούς, διάφορες εποχές, **θα θαυμάσουν** την ποικιλία τους.

μελ. συντελεσμένος: Με το «φως» τους **θα έχουν κατακτήσει** τον πλανήτη, **θα έχουν ζήσει** διάφορους πολιτισμούς, διάφορες εποχές, **θα έχουν θαυμάσει** την ποικιλία τους.

γ) Με λίγα λόγια, συναντούσαν τη ζωή στο μεγάλο κόσμο, έξω από τη μικρή τους καμαρούλα. Πετούσαν παντού, ταξίδευαν παντού, ονειρεύονταν.

ενεστώτας: Με λίγα λόγια, **συναντούν** τη ζωή στο μεγάλο κόσμο, έξω από τη μικρή τους καμαρούλα. **Πετούν** παντού, **ταξιδεύουν** παντού, **ονειρεύονται**.

παρακείμενος: Με λίγα λόγια, **έχουν συναντήσει** τη ζωή στο μεγάλο κόσμο, έξω από τη μικρή τους καμαρούλα. **Έχουν πετάξει** παντού, **έχουν ταξιδέψει** παντού, **έχουν ονειρευτεί**.

4. Αντιστοιχίζω εκείνα που ταιριάζουν:

Παρατατικός	1.	8	Θα έχουν βαρεθεί
Αόριστος	2.	6	Θα ονειρευτούν
Υπερσυντέλικος	3.	5	έχει ομορφύνει
Ενεστώτας	4.	2	έδεσαν
Παρακείμενος	5.	7	θα κουβεντιάζω
Μελ. Συνοπτικός	6.	4	προσφέρεις
Μελ. Εξακολουθητικός	7.	1	ανακάλυπτα
Μελ. Συντελεσμένος	8.	3	είχαμε υπογραμμίσει

5. Τα ρήματα του κειμένου που ακολουθεί αναφέρονται στο μέλλον.

Ξαναγράψω το κείμενο μεταφέροντάς τα πρώτα στο παρόν και μετά στο παρελθόν.

Θα στρώσουμε τη μοκέτα σε μια γωνιά της τάξης και πάνω θα βάλουμε τα μαξιλαράκια. Μετά θα βάψουμε τα χαρτόκουτα και θα τα στήσουμε γύρω γύρω, το ένα πάνω στο άλλο. Έτσι, θα έχουμε έτοιμη τη γωνιά - βιβλιοθήκη μας, όπου θα συγκεντρώσουμε βιβλία και ...αναγνώστες.

(Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων, Με λογισμό και μ' όνειρο, Η βιβλιοθήκη μας)

ΠΑΡΟΝ

Στρώνουμε τη μοκέτα σε μια γωνιά της τάξης και πάνω **βάζουμε** τα μαξιλαράκια. Μετά **βάψουμε** τα χαρτόκουτα και τα **στήνουμε** γύρω γύρω, το ένα πάνω στο άλλο. Έτσι, **έχουμε** έτοιμη τη γωνιά - βιβλιοθήκη μας, όπου **συγκεντρώνουμε** βιβλία και ...αναγνώστες.

ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Στρώσαμε τη μοκέτα σε μια γωνιά της τάξης και πάνω **βάλαμε** τα μαξιλαράκια. Μετά **βάψαμε** τα χαρτόκουτα και τα **στήσαμε** γύρω γύρω, το ένα πάνω στο άλλο. Έτσι, **είχαμε** έτοιμη τη γωνιά - βιβλιοθήκη μας, όπου **συγκεντρώσαμε** βιβλία και ...αναγνώστες.

6. Χρονική αντικατάσταση (γράψω το ρήμα σ' όλους τους χρόνους στο ίδιο πρόσωπο):

Παρατατικός	πότιζα	γελούσες	στολιζόταν
Αόριστος	πότισα	γέλασες	στολίστηκε
Υπερσυντέλικος	είχα ποτίσει	είχες γελάσει	είχε στολιστεί
Ενεστώτας	ποτίζω	γελάς	στολίζεται
Παρακείμενος	έχω ποτίσει	έχεις γελάσει	έχει στολιστεί
Μελ. Συνοπτικός	θα ποτίσω	θα γελάσεις	θα στολιστεί
Μελ. Εξακολουθητικός	θα ποτίζω	θα γελάς	θα στολίζεται
Μελ. Συντελεσμένος	θα έχω ποτίσει	θα έχεις γελάσει	θα έχει στολιστεί

7. Η ακροστιχίδα της βιβλιοθήκης:

Β ΑΔΙΣΕ

Το ρήμα **βαδίζω** στον αόριστο
(γ' πρόσωπο ενικού)

Ι ΣΟΠΕΔΩΝΑΤΕ

Το ρήμα **ισοπεδώνω** στον παρατατικό
(β' πρόσωπο πληθυντικού)

Β ΑΡΙΟΜΑΣΤΕ

Το ρήμα **βαριέμαι** στον ενεστώτα
(α' πρόσωπο πληθυντικού)

Λ ΑΤΡΕΨΕΣ

Το ρήμα **λατρεύω** στον αόριστο
(β' πρόσωπο ενικού)

Ι ΔΡΩΝΕΤΕ

Το ρήμα **ιδρώνω** στον ενεστώτα
(β' πρόσωπο πληθυντικού)

Ο ΔΗΓΟΥΣΕΣ

Το ρήμα **οδηγώ** στον παρατατικό
(β' πρόσωπο ενικού)

Θ Α ΘΑΥΜΑΣΩ

Το ρήμα **θαυμάζω** στον συνοπτικό μέλλοντα
(α' πρόσωπο ενικού)

Η ΣΥΧΑΖΑΝ

Το ρήμα **ησυχάζω** στον παρατατικό
(γ' πρόσωπο πληθυντικού)

Κ ΟΙΤΑΞΑΝ

Το ρήμα **κοιτάζω** στον αόριστο
(γ' πρόσωπο πληθυντικού)

Η ΡΕΜΗΣΑ

Το ρήμα **ηρεμώ** στον αόριστο
(α' πρόσωπο ενικού)

